

Nahlas v Bruseli za spoločné požiadavky

Podpísanie obchodnej dohody Mercosur medzi EÚ a krajinami Južnej Ameriky bude odložený na január 2026. Taký je prvý výsledok masívneho protestu európskych poľnohospodárov, ktorý sa uskutočnil v Bruseli 18. decembra.

Delegáciu Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory viedol jej predseda Andrej Gajdoš. V slovenskej skupine boli prítomní zástupcovia našich regiónov vrátane podpredsedu SPPK Jozefa Šumichrasta, člena Predstavenstva SPPK Martina Švajdu a členov Dozornej rady SPPK Víta Čelka a Tomáša Volkaia.

DÔVODY, PREČO SME IŠLI PROTESTOVAŤ

1) Rozpočet EÚ 2028-2034 (VFR) zásadne ohrozuje financovanie slovenského poľnohospodárstva

- Znížený rozpočet pre poľnohospodárov oproti predchádzajúcemu obdobiu o 22%, pričom pokiaľ do rozpočtu započítame aj infláciu, tak zníženie predstavuje až 45 - 55% v závislosti od členského štátu.
- Len pre SR je navrhovaný rozpočet znížený skoro o 1 mld. EUR (presne 0,99 mld.)
- O časť finančných prostriedkov budú musieť poľnohospodári a potravinári bojovať s inými rezortami (EPZV a EPFRV budú rozpustené v tzv. Spoločnom фонде)

2) Návrhy na reformu SPP po roku 2027 sú pre poľnohospodárov neprijateľné

- Platba na plochu bude degresívna od 20 000 EUR s diferencovanými sadzbami podľa geografických

oblastí alebo skupín poľnohospodárov a zastupovaná na 100 000 EUR na konečného užívateľa výhod, pričom s akýmkoľvek započítavaním napr. mzdových nákladov (ako to poznáme dnes) sa nepočíta.

- Určité podporné schémy sa nemajú poskytnúť poľnohospodárom, ktorí dosiahli dôchodkový vek a poberajú starobný dôchodok.
- Sociálna kondicionalita zostáva zachovaná.
- Tým, že vzniká spoločný fond, tak dochádza k zrušeniu I. a II. piliera SPP a očakáva sa zásadné zníženie investícií do agropotravinárstva (doteraz financované z II. piliera SPP) ako aj znížená podpora horských a podhorských oblastí (doteraz financované z II. piliera SPP).
- Pokračujúci tlak na znižovanie živočíšnej výroby a zníženie intenzity chovu a obmedzenia využívania pôdy.
- Oslabenie postavenia poľnohospodárov v procese prípravy a riadenia SPP na úrovni EÚ aj na národnej úrovni – riadenie procesov na národnej úrovni bude zastrešovať Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

3) Nerovná konkurencia - lacný dovoz z tretích krajín

- EÚ masívne otvára trh lacným produktom z Ukrajiny, Mercosuru, USA či Ázie bez toho, aby tieto krajiny plnili pravidlá, ktoré musia plniť európski farmári.
- Slovenskí a európski poľnohospodári sú znevýhodnení voči dovozu, ktorý nespĺňa štandardy EÚ.

4) Byrokracia EÚ a Green Deal ostali prakticky nezmenené

- Ekologická architektúra SPP po úpravách Omnibus II nedosiahla potrebné zjednodušenie.

- Poľnohospodári stále čelia extrémne zložitej administratíve, nejasným pravidlám kontroly a vysokým sankciám za drobné pochybenia.
 - Poľnohospodár sa stáva úradníkom, nie producentom potravín.
-

5) Bez protestu nebude Slovensko vypočítané

- COPA-COGECA organizuje protest priamo v Bruseli pred zasadnutiami Rady a Komisie v rozhodujúcej fáze tvorby rozpočtu a novej SPP.
 - Slovensko musí ukázať, že:
 - má jednotnú a početnú delegáciu,
 - vie sa brániť,
 - nesúhlasí s navrhovaným oslabením financovania a neférovou konkurenciou
-

6) Protest má význam - posledné protesty farmárov už priniesli výsledky

- Európska komisia v roku 2024-2025 po masových protestoch zrušila alebo pozastavila:
 - časť povinností GAEC 8,
 - časti ekoschém,
 - niektoré obmedzenia pesticídov.
- Protesty majú merateľný efekt a sú politikmi rešpektované.